

WAT & HOE

ONDERWEG

Inclusief
betrouwbare
stadsplattegrond

PARIJS

De reisgids voor een actieve & culturele vakantie

Inhoud

★ Top 10 4

Het Parijsgevoel 6

9

Het magazine

- *Liberté* en de gevolgen ■ Catwalk Parijs
- Picknicken in Parijs ■ De Seine
- Romantisch Parijs – luxe vs. low budget
- Kunst & kunstenaars: de Tweede Revolutie
- Parken & tuinen ■ Cafécultuur ■ *Grands Travaux*
- Stad van beroemdheden

35

Je draai vinden

- Aankomst
- Vervoer
- Overnachten
- Eten & drinken
- Winkelen
- Uitgaan

47

Van de Eiffeltoren naar St.-Germain-des-Prés

Even oriënteren ■ In een dag

Top 10 ■ Eiffeltoren ■ Musée d'Orsay

Hoogtepunten ■ St.-Germain-des-Prés

Verder ontdekken ■ 7 andere bezienswaardigheden

Waar... ■ Eten & drinken ■ Winkelen

■ Uitgaan

71

Het Quartier Latin en de eilanden

Even oriënteren ■ In een dag

Top 10 ■ Notre-Dame de Paris ■ Île de la Cité & Conciergerie

Hoogtepunten ■ Musée National du Moyen Âge –

Thermes de Cluny ■ Sainte-Chapelle

Verder ontdekken ■ 6 andere bezienswaardigheden

Waar... ■ Eten & drinken ■ Winkelen ■ Uitgaan

97

Van het Louvre naar de Arc de Triomphe

Even oriënteren ■ In een dag

Top 10 ■ Musée du Louvre ■ Avenue des Champs-Élysées &

Arc de Triomphe

Hoogtepunten ■ Jardin des Tuileries

Verder ontdekken ■ 11 andere bezienswaardigheden

Waar... ■ Eten & drinken ■ Winkelen ■ Uitgaan

125

Le Marais & Bastille

Even oriënteren ■ In een dag

Top 10 ■ Le Marais & Place des Vosges

■ Centre Georges Pompidou

Verder ontdekken ■ 9 andere bezienswaardigheden

Waar... ■ Eten & drinken ■ Winkelen ■ Uitgaan

149

Montmartre

Even oriënteren ■ In een dag

Top 10 ■ Basilique du Sacré-Cœur ■ Montmartre

Verder ontdekken ■ 12 andere bezienswaardigheden

Waar... ■ Eten & drinken ■ Winkelen

■ Uitgaan

167

Uitstapjes

■ Giverny

■ Versailles

■ Chantilly

■ Disneyland® Resort Paris

■ Fontainebleau

179

Wandelingen & tochten

■ Op de Seine

■ Le Marais

■ St.-Germain

■ Montmartre

Praktische informatie 191

■ Voor je vertrek

■ Als je er bent

■ Handige woorden & zinnen

Stadsplattegrond 199

Stratenregister 211

Register 218

Fotoverantwoording 222

Colofon 223

10 redenen om terug te komen 224

★ TOP 10

Mis ze niet! In onze top 10-lijst vind je de belangrijkste bezienswaardigheden, van de absolute nummer 1 tot en met nummer 10.

1 ★ TOUR EIFFEL ▶ 53

Het aanvankelijk veel bekritiseerde 'stalen monster' won al snel de harten van de Parijzenaars. De Eiffeltoren (foto links) ontwikkelde zich tot hét symbool van de stad. Deze wereldberoemde toren mag je dus absoluut niet missen!

2 ★ NOTRE-DAME DE PARIS ▶ 76

De imposante kathedraal op het Île de la Cité bepaalt al eeuwenlang het stadsgezicht van Parijs. Het adembenemende gebouw wordt als een hoogtepunt van de gotiek beschouwd.

3 ★ MUSÉE DU LOUVRE ▶ 102

Voor een bezoek aan het beroemdste en best bezochte kunstmuseum van de wereld kan het devies *less is more* erg nuttig zijn.

4 ★ CHAMPS ÉLYSÉES & ARC DE TRIOMPHE ▶ 108

Oh, Champs-Élysées... De Triomfboog biedt een prachtig uitzicht over de veel bezongen straat. Hij werd gebouwd ter ere van Napoleon, maar tegenwoordig is hier La Grande Nation te bewonderen.

5 ★ SACRÉ-CŒUR ▶ 154

De witte, bijna oosters aandoende koepel van de basiliek trekt horden toeristen naar de heuvel van Montmartre.

6 ★ LE MARAIS & PLACE DES VOSGES ▶ 130

Het volgens velen mooiste plein van de stad wordt omringd door statige herenhuizen. De wijk is tegenwoordig weer 'chic'.

7 ★ MONTMARTRE ▶ 156

Op deze schilderachtige heuvel hebben de bohemians van de belle époque hun sporen nagelaten. Er is nog steeds van alles te zien en te beleven.

8 ★ ÎLE DE LA CITÉ & CONCIERGERIE ▶ 82

Dit eiland in de Seine wordt als de bakermat van de stad beschouwd. Mis vooral de Conciergerie niet – het voormalige 'voorportaal van de guillotine'.

9 ★ MUSÉE D'ORSAY ▶ 56

Onder het gewelfde glazen dak van het imposante voormalige belle-époque-treinstation is de beste Franse schilderkunst te zien.

10 ★ CENTRE GEORGES-POMPIDOU ▶ 133

Dit futuristische gebouw herbergt een van de grootste collecties moderne kunst van de wereld.

HET PARIJS-

Ontdek wat de stad te bieden heeft en beleef de unieke sfeer zoals de Parijzenaars dat doen.

SOUS LES PONTS DE PARIS

'Onder de bruggen van Parijs...' Deze oude chanson wordt op veel plekken in de stad gezongen, onder begeleiding van een accordeon. Pas als je aan de oever van de Seine staat, heb je echt het gevoel dat je in Parijs bent. 's Avonds heeft het wateroppervlak een impressionistische zijdeachtige glans en komt de goudkleur van de bruggen optimaal tot zijn recht. De vele bruggen zijn ook ideaal voor een ontdekkingstocht per fiets. Informatie over leenfietsen vind je op www.velib.paris.fr.

STAD MET GESCHIEDENIS

Elke straatsteen getuigt van de rijke geschiedenis van de stad. In tegenstelling tot andere Europese steden is Parijs niet verwoest in de oorlog. Het patina en de zorgvuldige renovaties zorgen voor een prachtige historische aanblik. Vooral de winkel passages uit de achttiende eeuw (► 113) en het bijna dorpse Montmartre (► 156) wekken nostalgische gevoelens op.

PERFECT BELICHTE MONUMENTALE GEBOUWEN

Parijs, de lichtstad. De Zonnekoning was niet de enige die wist hoe hij voor het voetlicht moest treden. De belichting van plekken als de Place de la Concorde (► 114), de Dôme des Invalides (► 63), de Arc de Triomphe (► 108) en andere schitterende gebouwen is betoverend. Voor een eerste indruk kun je een stads rondrit maken in een open dubbeldekker (www.parisopentour.com).

PARIS, MON AMOUR

Sinds de foto 'De kus bij het stadhuis' van fotograaf Doisneau staat Parijs bekend als de Stad van de Liefde. Nergens ter wereld worden zo veel huwelijksaanzoeken gedaan. Zou dat komen doordat de stad overal nostalgische charme en romantiek uitstraalt? Ondervind het zelf, bijvoorbeeld op een zwoele zomeravond tijdens een tango voor het Trocadero of op de Quai Saint-Bernard aan de oever van de Seine (► 16).

GEVOEL

De oever van de Seine bij avond

ROMANTISCH PARIJS

LUXE VS. LOW BUDGET

Parijs is de meest romantische stad ter wereld!
Loop maar eens over de boulevards of langs de Seine: overal vind je verliefde stelletjes. Hoe groot of klein je budget ook is, voor iedereen is er een manier om je geliefde te imponeren in de Stad van de Liefde.

Als de liefde wat mag kosten...

Ontbijt: Het menu in het Ritz restaurant L'Espadon (15 Place Vendôme, 75001, tel. 01 43 16 30) omvat Japanse en Parijse ontbijten – de eerste met gegrilde zalm, de laatste met een glas champagne.

Privécruise: Neem een eigen speedboot voor een rondvaart, zodat je je niet bij de groepen hoeft aan te sluiten. Net als in Venetië maar veel smaakvoller en cooler! Bespreken bij River Limousine (www.river-limousine.com).

Lunch: Laat je afzetten bij Pont de la Concorde en wandel in 2 minuten naar het chique Hôtel de Crillon (► 40). Bestel de lichte lunchtrommel 'My Paris Bento' met zalm, krab en avocadosalade, elke weekdag verkrijgbaar op lunchtijd.

Liefde in het Louvre: Het is maar 10 minuten wandelen door Jardin des Tuileries (► 110-111) naar het Louvre (► 102-107), alhoewel de portier van de Crillon met liefde een taxi voor je belt. Neem een privérondeleiding van Paris Muse (www.parismuse.com) en bewonder de magnifieke, romantische schilderijen van Rubens uit zijn Marie de Mediciserie.

Shoppen: Steek de Pont Neuf over en je bent bij de boetiekjes van St.-Germain (► 69).

Dineren: Kuier op je gemak langs de Seine richting de Eiffeltoren (► 53-56), want wat is er romantischer dan boven op deze toren je liefde te verklaren? Ga dan een verdieping naar beneden naar restaurant Le Jules Verne (► 67) van Alain Ducasse, want is gepocheerde kreeft eten terwijl je uitkijkt over Parijs niet het toppunt van romantiek?

Veel romantiek voor weinig geld

Ontbijt: de Coquelinot bevindt zich in een typisch straatje van Montmartre. Je kunt hier heerlijk ontbijten (of brunchen!). Het café met bakkerij staat bekend om zijn knapperige traditionele baguettes (24 Rue des Abbesses, 18e arrondissement).

Rondvaart: Loop 5 minuten in westelijke richting naar de Louvre Batobus. Koop een dagkaartje en ga naar Jardin des Plantes (► 92) en de Notre Dame (► 76-79). Beide zijn gratis!

Lunch: Stap uit voor de laatste keer in St.-Germain en ga etalages kijken bij de boetieks van Le Pré Verre (► 94), voor een Aziatisch smaakje bij je maaltijd, zonder het loodzware prijskaartje.

Boeken verslinden: Ga de hoek om naar het mooiste park in de stad, Jardin du Luxembourg (► 65), waar de Parijzenaren komen om rustig te lezen bij de grote fontein of een dutje te doen in het gras.

Tweewieler: Huur een Vélibfiets (► 38) buiten het park en neem wat lekkernijen mee van Le Bon Marché (► 69), 5 minuten verderop. Het is de beste delicatessenzaak in Parijs.

Dineren: Stal je fiets op het rustige Île St.-Louis (► 88). 's Avonds kun je hier gemakkelijk een rustige picknickplek vinden. Er zijn twee slaggers en bakkers op de smalle Rue St.-Louis (► 95) voor het geval de picknickmand leeg is.

Linksboven: Op Pont des Arts bij zonsondergang

Rechtsboven: Een stelletje bij de Seine

OVERNACHTEN IN...

■ ... een **luxehotel:** voor discretie en knisperende linnen lakens check je in in Villa Madame (boven, ► 42), op steenworp afstand van Jardin du Luxembourg.

■ ... een **budgethotel:** een voordelig, met veel liefde ingericht en geweldig gelegen hotel is l'Hôtel de Nesle. Het heeft 20 kamers en een tuin (► 41).

Aankomst

Laat je niet ontmoedigen door de omvang van Parijs. Eigenlijk is het een nogal kleine stad en het is echt makkelijk bij aankomst je weg naar het centrum te vinden dankzij het efficiënte openbaar vervoer, dat heel overzichtelijk is.

Roissy Charles de Gaulle Airport

Dit is de belangrijkste luchthaven van Parijs, 25 km ten noordoosten van het stadscentrum (www.adp.fr). Air France gebruikt Terminal 2. Je kunt op drie manieren naar het centrum gaan:

- **Met de bus:** Air France heeft een busdienst tussen de luchthaven en Montparnasse, elk half uur van 7 tot 21 uur; en elk kwartier naar de Arc de Triomphe, 5.45 tot 23 uur. (Je hoeft niet met Air France te hebben gevlogen om met deze bus te gaan.) De Roissybus (www.ratp.fr) gaat van 5.15-0.30 uur elk kwartier naar de Opéra (na 19 uur elke 20 minuten); de rit duurt 45 minuten tot 1 uur.
- **Met de taxi:** de duurste keuze! Een rit naar het centrum kost ongeveer € 50 en duurt 30 minuten tot 1 uur, afhankelijk van het verkeer. De ritprijs kan 15% duurder zijn op zon- en feestdagen en van 17-10 uur. Voor zware bagage geldt een toeslag van € 1 per item.
- **Met de trein:** de RER (Réseau Express Régional – ondergronds netwerk van exprestreinen) lijn B brengt je in pakweg 35 minuten naar het centrum van Parijs. De treinen vertrekken elke 4 tot 15 minuten van 5-24 uur.

Luchthaven Orly

De luchthaven Orly (www.adp.fr), ouder en kleiner dan Roissy, ligt 15 km ten zuiden van Parijs en ligt dus dichterbij het stadscentrum dan Roissy. Er zijn twee terminals: Orly-Sud voor de meeste internationale vluchten en Orly-Ouest voor binnenlandse vluchten, Air France en enkele internationale maatschappijen. Helaas is er geen rechtstreeks openbaar vervoer naar het stadscentrum, toch kom je er gemakkelijk en snel.

- **Met de bus:** de Orlybus (6-23.30 uur) gaat naar metrostation Denfert-Rochereau, de zuidkant van de stad. Air France heeft pendelbussen naar Les Invalides (bij de Eiffeltoren) en Gare Montparnasse, elke 15 minuten van 6-23.30 uur. De reis duurt ongeveer 30 minuten.
- **Met de taxi:** Een taxi naar het stadscentrum kost ongeveer € 35 en duurt 15-30 minuten. 's Nachts en op zon- en feestdagen vaak duurder.
- **Met de trein:** de Orlyvaltrein, die dagelijks van 6-23 uur rijdt, elke 4-8 minuten, brengt je naar Antony, waar je kunt overstappen op de RER, lijn B. Vandaar duurt het nog ongeveer 30 minuten tot het centrum.

Aankomst per trein

Aankomen met de trein biedt veel voordelen, niet in de laatste plaats omdat de treinen (www.tgv.com; www.sncf.com) je tot in het hartje van Parijs brengen.

- De Eurostarterminal (www.eurostar.com) is op de bovenste verdieping van Gare de Nord. Er is een wisselkantoor, krantenkiosk, cafés en bars.
- Het Gare du Nord ligt aan metrostations 4 en 5 en drie (bovengrondse) RER-lijnen. Vanaf Gare de l'Est kun je gebruikmaken van metrolijnen 4, 5 en 7 (► 37 e.v. voor het gebruik van de metro en het omslag voor het netwerk).
- De rijen voor de taxi's zijn erg lang als de Eurostartrein arriveert, maar ze worden snel korter. Reken op een toeslag voor bagage.

Vervoer

De stad is in twee helften te verdelen: de Rechteroever (Rive Droite) en de Linkeroever (Rive Gauche). Het officiële middelpunt is de kathedraal Notre-Dame (► 76-79). De interessantste bezienswaardigheden liggen op 8 km afstand.

Arrondissementen

Parijs is meer dan honderd jaar geleden verdeeld in 20 arrondissementen (wijken) die als de windingen van een slakkenhuis om het centrum liggen. De centrale *arrondissements* zijn genummerd van 1 tot 8:

- **1e** (75001) – het hart van de Rechteroever, met het Louvre en Île de la Cité.
- **2e** (75002) – de commerciële wijk oostelijk van de Opéra.
- **3e** en **4e** (75003/4) – Le Marais, een deel van Île de la Cité en Île St.-Louis.
- **5e** (75005) – Quartier Latin op de Linkeroever.
- **6e** (75006) – de wijk St.-Germain.
- **7e** (75007) – Faubourg St.-Germain en de Eiffeltoren.
- **8e** (75008) – chique wijk met avenues, uitwaaiend vanaf Arc de Triomphe.

Toeristenbureaus

Toeristenbureaus hebben kaarten en actuele informatie. Ze kunnen je ook helpen bij het zoeken van een hotel. De grote warenhuizen – Au Printemps, La Samaritaine en Galeries Lafayette – bieden ook gratis plattegronden aan.

Office du Tourisme (hoofdkantoor) ☒ 25 Rue des Pyramides, 75001

☎ 08 92 68 30 00 ☎ Jun-okt: dag 9-19; nov-mei: ma-za 10-19 en zo en feestdagen 11-19 ☎ Pyramides

Île de France ☒ Carrousel du Louvre, 99 Rue de Rivoli, 75001

☎ 08 92 68 30 00 ☎ Dag. 10-18, gesl. op feestdagen ☎ Palais Royal-Musée du Louvre

Anvers Office ☒ Boulevard de Rochechouart, 75018 (t/o nr.72), 75018

☎ Dag. 10-18, gesl. op feestdagen ☎ Anvers

Montmartre ☒ 21 Place du Tertre, 75018 ☎ 01 42 62 21 21

☎ Dag. 10-19, gesl. op 1 mei ☎ Abbesses

Gare de Lyon ☒ 20 Boulevard Diderot, 75012 ☎ 08 92 68 30 00

☎ Ma-za 8-18, gesl. op feestdagen ☎ Gare de Lyon

Gare du Nord ☒ 18 Rue de Dunkerque, 75010 ☎ 08 92 68 30 00

☎ Dag. 8-18, gesl. op feestdagen ☎ Gare du Nord

Paris Rendez-vous ☒ Sinds mei 2015 in Hôtel de Ville; ingang: 29 Rue Rivoli, 75004 ☎ 01 42 76 43 43 ☎ Ma-za 10-19 ☎ Hôtel de Ville

Openbaar vervoer

De bus is goed om de stad te bekijken. Het handigst is de metro of de RER, twee afzonderlijke, maar verbonden systemen. De RER is een ondergrondse spoorlijn die door het centrum rijdt; de metro heeft 16 lijnen en meer dan 300 stations. Ze zijn allebei goedkoop en efficiënt, en werken hetzelfde. Kaartjes zijn op beide netwerken geldig. Voor informatie (in het Engels) bel je 08 92 69 32 46 of surf je naar www.ratp.fr. Mensen met een visuele beperking of andere handicap kunnen Infomobi (► 196) raadplegen.

Reizen met de metro

- Aan de binnenkant van het omslag vind je een plattegrond van de metro.
- Metrolijnen worden aangegeven met hun eindstation, een kleur en nummer.

Wandelingen & tochten

1 OP DE SEINE

Riviertocht

TIJD: 1 uur

BEGINPUNT: Square du Vert-Galant

EINDPUNT: Pont Neuf 209 E5

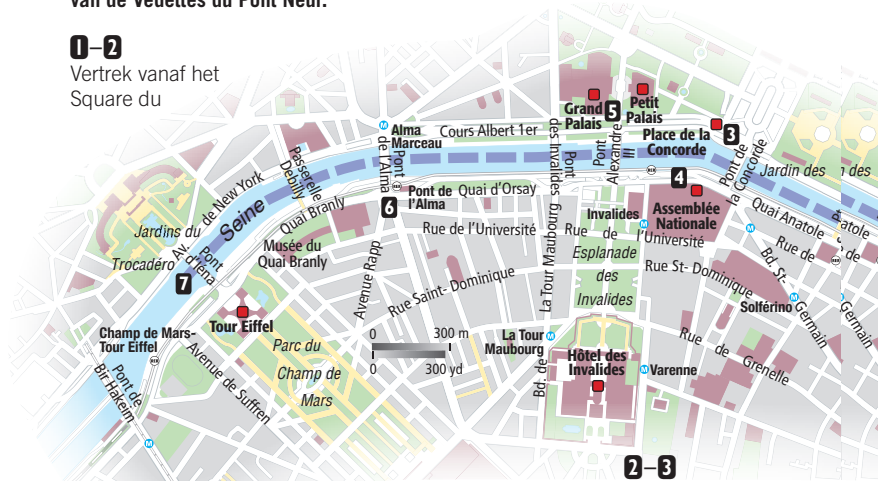

Parijs is heel goed per boot te bezichtigen. Overdag en 's avonds varen boten langs de belangrijkste bezienswaardigheden aan de Seine en bieden een nieuw, betoverend perspectief op vele beroemde monumenten en bruggen. Deze tocht volgt de route van de Vedettes du Pont Neuf.

1-2

Vertrek vanaf het Square du

door. Deze brug, waarvan de bouw begon bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, heeft speciale telescoopverlichting; ontwerper Raymond Subes zette zijn werk in het geheim voort en voltooide de lampen in 1941.

Vert-Galant onder de Pont Neuf op het

Île de la Cité

(► 82-83). De boot gaat eerst naar het westen onder de Pont des Arts door (de eerste gietijzeren brug van Parijs, gebouwd in 1804 en herbouwd in 1984). Deze brug doet soms dienst als unieke expositieruimte voor beelden. Aan je rechterhand passeer je het Louvre (► 102), het grootste museum van Parijs en eeuwenlang de woning van koningen en koninginnen. Dan glijdt de boot onder de Pont du Carrousel

Na de Pont Royal (een geschenk van Lodewijk XIV aan de bevolking van Parijs) zie je links het **Musée d'Orsay** (► 56), de belangrijkste collectie impressionistische kunst van de stad, gehuisvest in een spectaculair, omgebouwd spoorwegstation.

3-4

De tweede brug vanaf dat punt is de Pont de la Concorde, gebouwd in 1791, tijdens de Franse Revolutie. Rechts ligt de immense **Place de la Concorde** (waar de guillotine werd opgesteld, ► 114), een van de

De riviertocht gaat langs de Conciergerie, die bij het Palais de la Cité hoort

mooiste voorbeelden van door-dachte stadsplanning in de 18e eeuw. De 3300 jaar oude obelisk in het midden is het oudste monument van de stad. Links staat het 18e-eeuwse neoklassieke Palais Bourbon, onderkomen van de

Assemblée Nationale, de Tweede Kamer van het Franse parlement.

van de Drie-eenheid in St.-Petersburg. Rechts staan het **Grand Palais** en het **Petit Palais** (► 115-116), beiden even weelderig van architectuur, in tegenstelling tot het soberder **Invalides** (► 63), op de linkeroever.

5-6

Twee bruggen na de Pont Alexandre III zie je een beeld van een soldaat op de centrale pier van de Pont de l'Alma, waarmee bij hoge waterstand het niveau van de Seine wordt gemeten.

VERDER LEZEN?
BESTEL HET BOEK

4-5

Nu komt de meest decoratieve brug van Parijs: de Pont Alexandre III, gebouwd ter herdenking van de Frans-Russische alliantie in 1893 en genoemd naar tsaar Alexander III. De sierlijke lantaarns zijn kopieën van de lampen op de Brug

6-7

Houd je camera gereed bij de volgende bocht van de Seine, want de **Eiffeltoren** (► 53) doemt nu in volle lengte op en is hier zeer fotogeniek. Gek genoeg blijft het wonderlijke bouwwerk in harmonie met de volmaakte symmetrie van de

WAT & HOE

ONDERWEG

PARIJS

De stad Parijs doet velen wegdromen; het is niet voor niets de stad van de liefde. Want wie verliest niet zijn hart tijdens een wandeling langs de Seine of bij het zien van alle prachtige, indrukwekkende gebouwen? Het mondaine, imposante en kunstzinnige karakter van de stad oefent een grote aantrekkingskracht uit op iedereen die er komt. Parijs staat dan ook voor genieten; van mode, kunst of van de vele parken en cafés die de stad te bieden heeft.

WAT & HOE ONDERWEG: de reisgids voor een actieve en culturele vakantie.

- Duidelijke indeling op kleur
- Uitgebreide plattegronden en kaarten
- Verrassende wandeltochten
- Top 10 met hoogtepunten

9 789021 561592

www.watenhoe.nl

NUR 512

**WAT
& HOE**
ONDERWEG

maakt deel uit van
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen
www.kosmosuitgevers.nl